

**EVALUATING ATTITUDES OF HIGH SCHOOL
STUDENTS TOWARDS WRITING IN TERMS OF
VARIOUS VARIABLES**

**Lise Öğrencilerinin Yazmaya Yönelik Tutumlarının Çeşitli
Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi**

Ayşe Derya ESKİMEN¹

Abstract

The aim of this study is to determine the attitudes of high school students related with writing in terms of various variables; to present results and suggestions based on the findings obtained. The data related with the study was collected by Writing Attitude Scale Towards High School Students developed by Akaydın and Kurnaz (2015). Descriptive statistics were used in data analysis. The data collected through the questionnaire was expressed by independent sample t test and single factor variance analysis (ANOVA). The study was carried out with 398 students attending various high schools in the center of Kütahya province during the fall semester of 2017-2018 academic year. Based on the findings, it was found that the attitudes of high school students towards writing did not show a significant difference compared to the schools studied, that there was a significant difference in favor of girls according to gender and that attitudes towards writing decreased with increasing grades. In addition, it was observed that the result demonstrated a significant difference in favor of the ones loving to read according to their status of loving to read books or not and also according to their status of loving Turkish Language and Literature course or not. Students who spend more time reading books were found to have higher writing attitudes than those who read less or do not read. Again, it was concluded that students' writing attitudes demonstrated a significant difference in favor of those who write texts/poetry in their free time and spend more time for writing texts/poetry.

Keywords: High school, writing, attitude, Turkish language and literature

Öz

Bu araştırmanın amacı, lise öğrencilerinin yazmaya yönelik tutumlarını çeşitli değişkenler açısından belirlemek; elde edilen bulgulardan hareketle sonuç ve öneriler sunmaktır. Araştırmaya ilişkin veriler, Akaydın ve Kurnaz (2015) tarafından geliştirilmiş olan "Lise Öğrencilerine Yönelik Yazma Tutum Ölçeği" ile toplanmıştır. Verilerin analizinde betimsel istatistikler kullanılmış; anket aracılığıyla toplanan veriler, bağımsız örneklem t testi ve tek faktörlü varyans analizi (ANOVA) ile anlaşılmıştır. Araştırma, 2017-2018 eğitim öğretim yılı güz döneminde Kütahya ili merkezinde çeşitli liselerde öğrenim görmekte olan 398 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Bulgulardan hareketle, lise öğrencilerinin yazmaya yönelik tutumlarının, öğrenim görülen okullara göre anlamlı farklılık göstermediği; cinsiyete göre kızlar lehine anlamlı farklılık gösterdiği, sınıf düzeyleri arttıkça yazmaya yönelik tutumun azaldığı tespit edilmiştir. Ayrıca kitap okumayı sevip sevmeme, Türk dili ve edebiyatı dersini sevip sevmeme durumlarına göre sonucun sevenler lehine anlamlı farklılık gösterdiği görülmüştür. Kitap okumaya daha fazla vakit ayıran öğrencilerin, daha az

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi, aysederya.eskimen@dpu.edu.tr

okuyan ya da okumayan öğrencilere göre, yazma tutumlarının daha yüksek olduğu olduğu bulgulanmıştır. Yine yazma tutumlarının, öğrencilerden boş zamanlarında yazı/şiir yazarlar lehine anlamlı farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Lise, yazma, tutum, Türk dili ve edebiyatı

GİRİŞ

Dil, insanlar arasında anlaşmayı sağlar. Dolayısıyla iletişimin de başlıca unsurudur. İnsanlar arasında anlaşmayı sağlayan bu temel iletişim unsuruna yönelik becerilerin etkili biçimde kullanılmasını sağlamak dil ve edebiyat öğretiminin amacıdır. Nitekim, “Birbiriyle ilişkili ve bütünsellik içinde geliştirilmesi gereken bu beceriler dinleme, konuşma, okuma ve yazmadır. Dinleme ve konuşma becerilerinin ortak özelliği doğal ortamda, eğitim almadan edinilmeleri ve eğitim yoluyla geliştirilebilmeleri iken, okuma ve yazma becerilerinin genellikle eğitim yoluyla kazanılması ve bu süreçte geliştirilmesidir.” (Karakoç Öztürk, 2012: 60). Konuşma, dinleme yanında iletişim biçimlerinden birisi de yazı yazmaktır. Yazma, “zihinde yapılandırılmış bilgilerin yazıya aktarılması; bireyin kendisini anlatmasının ve başkalarıyla iletişim kurmanın, konuşma dışındaki öteki yolu; düşünceleri ifade edebilmek için gerekli sembol ve işaretleri kurallara uygun kullanma ve okunaklı olarak düşünce üretebilme (Güneş, 2007; Sever, 2004; Akyol, 2004) olarak tanımlanmıştır. Aktaş ve Gündüz’ün (2004), ifade ettiği gibi yazı yazmamızın amacı, okuyuculara duygu ve düşüncelerimizi gözlemlerimizden ve bilgi birikimimizden yararlanarak güzel, doğru ve etkili biçimde yansıtmaktır. Özellikle üniversite eğitiminin önceki basamağı olan lise eğitimi sürecinde, Türk dili ve edebiyatı dersleri vasıtasıyla gerek yazılı gerekse sözlü olarak duygu ve düşüncelerini doğru, güzel ve etkili biçimde anlatan, kendini ifade edebilen bireylerin yetişmesi önem arz eder. Zira edebiyat eğitiminin amacı “kişilere düşünme, okuma, konuşma ve yazma eğitimi vermek, edebî ve genel anlamda sanatsal bir beğeni çizgisi yaratmak, estetik seçicilik kazandırmaktır” (Gökalp Alpaslan, 2000: 200). 2018 yılı Türk dili ve edebiyatı dersi öğretim programı özel amaçlarında da buna yönelik olarak, “öğrencilerin dinleme, okuma, yazma ve konuşma stratejilerini doğru ve uygun şekilde kullanarak etkili iletişimciler olmaları”nın hedeflendiği ifade edilmiştir.

Tutumlar yani “bireyin insanlar, olaylar ve cansız varlıklar karşısında takındığı davranış biçimleri” (Oğuzkan, 1974), davranışlarımızı yönlendiren önemli faktörlerden birisidir. Tutum, “herhangi bir duruma, olaylara, nesnelere, kişilere, yerlere ve düşüncelere karşı olumlu ya da olumsuz duygusal eğilim; bireylerin davranışlarını yönlendiren, motive etmeye hazırlayan bir faktör” (Tavşancıl, 2006; Temizkan, 2008; Erden, 1995) olarak tanımlanmaktadır. Dolayısıyla, tutumlar olumlu ya da olumsuz olması yönleriyle öğrenme sürecini doğrudan etkilemektedir. Örneğin Türk dili ve edebiyatı dersini ya da okumayı seven öğrencilerin yazmaya yönelik etkinlikleri de sevmesi beklenir. Tüm bunlara ilişkin olarak çalışmada, lise öğrencilerinin yazmaya yönelik tutumlarını belirlemek ve yine yazma tutumlarının cinsiyet, sınıf, okul türü, kitap okumayı sevip sevmeme, Türk dili ve edebiyatı dersini sevip sevmeme, kitap okumaya ayrılan zaman, boş zamanda yazı/şiir yazıp yazmama değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek amaçlanmıştır. Elde edilen verilerden hareketle sonuç ve öneriler sunulmuştur.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu çalışmanın amacı, lise (9-12) öğrencilerinin yazma tutumlarının çeşitli değişkenler açısından tespit edilmesidir. Araştırmada, bu amaca yönelik olarak aşağıda yer verilen alt problemlere cevap aranmıştır:

1. Lise öğrencilerinin yazmaya yönelik tutumları cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
2. Lise öğrencilerinin yazmaya yönelik tutumları sınıf düzeylerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
3. Lise öğrencilerinin yazmaya yönelik tutumları okul türlerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
4. Lise öğrencilerinin yazmaya yönelik tutumları kitap okumayı sevip sevmeme durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
5. Lise öğrencilerinin yazmaya yönelik tutumları Türk dili ve edebiyatı derslerini sevip sevmeme durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
6. Lise öğrencilerinin yazmaya yönelik tutumları kitap okumak için ayrılan zamana göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
7. Lise öğrencilerinin yazmaya yönelik tutumları boş zamanda yazı/şiir yazıp yazmama durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

Alanyazın incelendiğinde yazma becerisine yönelik gerçekleştirilen çalışmalar (Bağcı 2007; Temizkan, 2008; Arıcı ve Ungan 2008; Temizkan ve Sallabaş 2009; Baş ve Şahin, 2012; Baş ve Şahin, 2013; Yaman, 2014; Ateş ve Akaydın, 2015; Baştuğ, 2015) daha çok, ilkökul, ortaokul öğrencilerinin ve öğretmen adaylarının yazmaya yönelik tutumlarına, yazma kaygılarına, yazma eğilimlerine, Türkçe dersine yönelik tutumlarına ve bunlar arasındaki ilişkilerin tespitine yöneliktir. Dolayısıyla bu araştırmanın çalışma grubu olarak farklı lise türlerini kapsaması, buna ilişkin bulgu ve sonuçlar ortaya koyması yönüyle alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Yöntem

Bu bölümde araştırma modeline, çalışma grubuna, verilerin toplanması ve analizine yönelik bilgilere yer verilmiştir.

Araştırmanın Modeli

2017-2018 eğitim öğretim yılı güz döneminde Kütahya ili merkezinde çeşitli liselerde öğrenim görmekte olan öğrencilerin, yazma tutumlarını tespit etmeye yönelik bu çalışma tarama modelinde yapılandırılmıştır. Bu tür modellerde, ihtiyaç duyulan veriler, araştırmanın hedef kitlesi olarak tanımlanan çalışma evrenindeki birey ya da objelerden çeşitli araçlar kullanılarak toplanır (Gökçe, 1988, 47-52; Karasar, 1999, 79-81).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2017-2018 eğitim-öğretim yılı güz döneminde Kütahya ilinde çeşitli liselerde öğrenim görmekte olan 398 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin 244'ü (%61,31) kız, 154'ü (%38,69) erkektir. Öğrencilerden 118'inin (%29,65) 9. sınıf, 69'unun (%17,34) 10. sınıf, 87'sinin (%21,86) 11. sınıf, 124'ünün (%31,16) 12. sınıfta öğrenim gördükleri tespit edilmiştir. Bu öğrencilerden 110'unun (%27,64) Fen lisesine, 174'ünün (%43,72) Anadolu lisesine, 114'ünün (%28,39) ise Sosyal bilimler lisesine devam ettiği belirlenmiştir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Çalışmada veriler, Akaydın ve Kurnaz (2015) tarafından geliştirilmiş olan “Lise Öğrencilerine Yönelik Yazma Tutum Ölçeği” ile toplanmıştır. “Yazma Tutum Ölçeği”, likert tipi beşli derecelendirme ölçeğidir, maddelerin tamamı olumlu ifadelerden oluşmaktadır. Ölçek 15 maddeden oluşan iki faktörlü (katkı, tutku) bir yapıya sahiptir.

Ölçeğin tutku ve katkı alt boyut puanlarının ortalama, ortanca, minimum ve maksimum dağılımları ve güvenilirlik katsayıları değerlendirildiğinde (Cronbach's Alpha) ölçeğin ve alt boyutlarının güvenilir olduğu söylenebilir.

Tablo 1. Yazma tutum ölçeği, tutku ve katkı boyutlarının ortalama, minimum, maksimum ve Cronbach's Alpha değerleri

	Ort.	ss	Min.	Maks.	Cronbach's Alpha
Yazma Tutum Ölçeği	46,44	13,05	15,00	75,00	0,928
Tutku	18,42	7,02	7,00	35,00	0,896
Katkı	28,02	7,05	8,00	40,00	0,882

Verilerin analizinde SPSS programı kullanılmış; tanımlayıcı istatistikler sürekli değişkenler için dağılıma bağlı olarak ortalama $\pm$ standart sapma ve standart hata olarak tablo halinde verilmiştir. Kategorik değişkenler sayı ve yüzde olarak özetlenmiştir. Sayısal değişkenlerin normal dağılıp dağılmadığı Kolmogrov Smirnov testi ile kontrol edilmiştir. Bağımsız iki grup karşılaştırılmalarında sayısal değişkenlerin normal dağılım gösterdiği durumlarda *T-test* kullanılmıştır. Bağımsız ikiden fazla grup karşılaştırmalarında, sayısal değişkenlerin normal dağılım gösterdiği durumlarda One-Way ANOVA testi kullanılmıştır. Gruplar arası farklılıklara yönelik dağılımın homojen olduğu durumlarda Tukey testi, homojen olmadığı durum/durumlarda ise Games-Howell testi kullanılmıştır. Analizlerde anlamlılık düzeyi 0,05 olarak dikkate alınmıştır.

Bulgular ve Yorum

Çalışmanın bu bölümünde, liselerde öğrenim gören öğrencilerin yazma tutumlarının cinsiyet, sınıf, okul türü, kitap okumayı sevip sevmeme, Türk dili ve edebiyatı dersini sevip sevmeme, kitap okumaya ayrılan zaman, boş zamanda yazı/şiiir yazma, yazı/şiiir yazma için vakit ayırma değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediklerine ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 2. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre yazma tutum ölçeği puan ortalamalarının karşılaştırılmasına yönelik *t* testi sonuçları

	N	$\bar{X}$	ss	Sh _□	<i>t</i> Testi			
					T	Sd	p	
Yazma Tutum Ölçeği	Kız	244	49,46	12,41	0,794	6,079	396	<0,001
	Erkek	154	41,64	12,64	1,019			
	Toplam	398	46,44	13,05				

Tablo 2'de öğrencilerin cinsiyetleri bakımından yazma tutum ölçeği toplam puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu belirlenmiştir ($p < 0,001$). Buna göre kız öğrencilerin ortalamalarının ($\bar{X}=49,46$), erkek öğrencilerin puan ortalamalarına göre ($\bar{X}=41,64$) anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmüştür.

Tablo 3. Öğrencilerin sınıf düzeylerine göre yazma tutum ölçeği puan ortalamalarının karşılaştırılmasına yönelik Anova sonuçları

	N	$\bar{X}$	ss		ANOVA					
					KT	Sd	KO	F	p	Games-Howell
9. sınıf	118	45,67	12,24	Gruplar Arası	1840,94	3	613,65	3,675	0,012	3-4
10. sınıf	69	49,33	14,86	Grup İçi	65796,99	394	167,00			
11. sınıf	87	48,69	13,78	Toplam	67637,93	397				
12. sınıf	124	43,98	11,72							
Toplam	398	46,44	13,05							

Tablo 3'te öğrencilerin sınıf düzeyleri ile yazma tutumları arasında anlamlı fark olduğu görülmüştür. Buna göre; 11. sınıf öğrencilerinin yazma tutum puan ortalamalarının ($\bar{x}=48,69$), 12. sınıftaki öğrencilerin puan ortalamalarına ($\bar{x}=43,98$) göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir.

Tablo 4. Öğrencilerin buldukları okullara göre yazma tutum ölçeği puan ortalamalarının karşılaştırılmasına yönelik Anova sonuçları

	N	$\bar{X}$	ss		ANOVA				
					KT	Sd	KO	f	p
Fen Lisesi	110	46,64	11,89	Gruplar Arası	262,85	2	131,42	0,769	0,464
Anadolu Lisesi	174	45,58	13,89	Grup İçi	67344,06	394	170,92		
Sosyal Bilimler Lisesi	114	47,51	12,87	Toplam	67606,91	396			
Toplam	398	46,44	13,05						

Tablo 4'te öğrencilerin öğrenim gördükleri okullar ile göre yazma tutumları arasında anlamlı fark bulunamamıştır ($p=0,464$).

Tablo 5. Öğrencilerin kitap okumayı sevip sevmeme durumlarına göre yazma tutum ölçeği puan ortalamalarının karşılaştırılmasına yönelik t testi sonuçları

	N	$\bar{X}$	ss	Shx	t Testi		
					t	Sd	p
Evet	301	48,25	12,84	0,740	5,016	396	<0,001
Hayır	97	40,82	12,14	1,233			
Toplam	398	46,44	13,05				

Tablo 5'te öğrencilerin, kitap okumayı sevme durumlarına göre yazma tutum ölçeği toplam puan ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olduğu sonucuna varılmıştır ($p<0,001$). Bu farklılıklara göre; kitap okumayı seven öğrencilerin yazma tutum ölçeği

puan ortalamalarının ($\bar{x}=48,25$), kitap okumayı sevmeyen öğrencilerin yazma tutum ölçeği puan ortalamalarına ($\bar{x}=40,82$) göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmüştür.

Tablo 6. Öğrencilerin Türk dili ve edebiyatı dersini sevip sevmeme durumlarına göre yazma tutum ölçeği puan ortalamalarının karşılaştırılmasına yönelik t testi sonuçları

	N	$\bar{x}$	ss	Sh $\square$	t Testi		
					t	Sd	p
Evet	248	48,96	12,75	0,810	5,121	396	<0,001
Hayır	150	42,26	12,50	1,021			
Toplam	398	46,44	13,05				

Tablo 6'da öğrencilerin Türk dili ve edebiyatı dersini sevme durumuna göre yazma tutum ölçeği puan ortalamaları arasında anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir ($p<0,001$). Buna göre; Türk dili ve edebiyatı dersini seven öğrencilerin yazma tutum ölçeği puan ortalamalarının ($\bar{x}=48,96$), Türk dili ve edebiyatı dersini sevmeyen öğrencilerin yazma tutum ölçeği puan ortalamalarına ($\bar{x}= 42,26$) göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmüştür.

Tablo 7. Öğrencilerin kitap okumak için ayrılan vakte göre yazma tutum ölçeği, tutku ve katkı puan ortalamalarının karşılaştırılmasına yönelik Anova sonuçları

	N	$\bar{x}$	ss		ANOVA					Tukey
					KT	Sd	KO	f	p	
Vakit ayırmıyorum	127	42,37	11,90	Gruplar Arası	4918,84	3	1639,61	10,300	<0,001	1-2 1-3
30dk-1 saat	205	48,78	12,88	Grup İçi	62719,09	394	159,19			4-2 4-3
2-6 saat	42	50,81	13,43	Toplam	67637,93	397				
Diğer	24	40,33	12,57							
Toplam	398	46,44	13,05							

Tablo 7'de öğrencilerin kitap okumak için vakit ayırma durumlarına göre yazma tutum ölçeği ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu görülmüştür ($p<0,001$). Buna göre; kitap okumak için vakit ayırmayan öğrencilerin yazma puanlarının, kitap okumak için 30 dk-1 saat ($\bar{x}=48,78$) ve 2-6 saat vakit ayıran öğrencilerin puan ortalamalarına ($\bar{x}= 50,81$)göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha düşük olduğu gözlenirken; 30 dk-1 saat ve 2-6 saat vakit ayıran öğrencilerin yazma tutum ölçeği puan ortalamalarının, diğer zaman aralığı vakit ayıran öğrencilerin yazma tutum ölçeği puan ortalamalarına göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Tablo 8. Öğrencilerin boş zamanda yazı/şiir yazma durumlarına göre yazma tutum ölçeği, ortalamalarının karşılaştırılmasına yönelik Anova sonuçları

	N	$\bar{X}$	ss		ANOVA					
					KT	Sd	KO	f	p	Tukey
Evet	71	58,79	10,40	Gruplar Arası	17807,88	2	8903,94	70,581	<0,001	1-2 1-3 2-3
Hayır	224	41,21	11,60	Grup İçi	49830,05	395	126,15			
Bazen	103	49,30	10,97	Toplam	67637,93	397				
Toplam	398	46,44	13,05							

Tablo 8'de öğrencilerin boş zamanda yazı/şiir yazma durumlarına göre yazma puan ortalamaları arasındaki farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olduğu sonucuna varılmıştır ($p < 0,001$). Bu farklılıklara göre; boş zamanlarında yazı/şiir yazan öğrencilerin yazma tutum puan ortalamalarının ($\bar{X}=58,79$), boş zamanlarında bazen yazı/şiir yazan ($\bar{X}=49,30$) ve boş zamanlarında yazı/şiir yazmayan öğrencilerin puan ortalamalarına ($\bar{X}=41,21$) göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmüştür.

Sonuç ve Tartışma

Bu çalışmada, lise öğrencilerinin yazmaya yönelik tutumları ele alınmıştır. Araştırma sonuçlarına göre kız öğrencilerin yazma tutum toplam puan ortalamalarının, erkek öğrencilerin puan ortalamalarından anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu bulgu, Baş ve Şahin (2013), tarafından gerçekleştirilen ilköğretim öğrencilerinin yazma eğilimlerinin farklı değişkenler açısından incelenmesine yönelik çalışmayla benzer sonuç taşımaktadır. Yine İşeri (2010), tarafından gerçekleştirilen altıncı sınıf öğrencilerinin yazma eğilimlerinin değerlendirilmesine yönelik çalışmada, Ünal (2010) tarafından gerçekleştirilen dördüncü ve beşinci sınıf ilköğretim öğrencilerinin yazma eğilimlerine yönelik çalışmada ve Tüfekçioğlu (2010) tarafından gerçekleştirilen 6. sınıf öğrencilerinin yazma becerisinin bazı değişkenler açısından incelenmesine yönelik çalışmada da öğrencilerin yazmaya yönelik algılarının cinsiyete göre kız öğrencilerin lehine anlamlı farklılık gösterdiği sonuçları elde edilmiştir. Araştırmada diğer bir bulgu olarak, öğrencilerin sınıf düzeyleri arttıkça yazma tutumlarının azaldığı tespit edilmiştir. Sınıf ve düzey arttıkça yazma tutumunun artması beklenmektedir; ancak çalışmaya yönelik bu sonuca ilişkin son sınıflara doğru üniversite sınavı kaygısı nedeniyle öğrencilerin yazmaya zaman ayırmak istememeleri yorumu yapılabilir. Ateş ve Akaydın (2015), yazma kaygısına yönelik gerçekleştirdikleri çalışmalarında 7. sınıf öğrencilerinin yazma kaygılarının 8. sınıf öğrencilerine oranla düşük olduğu sonucuna ulaşmıştır. Baş ve Şahin (2013) tarafından ilköğretim düzeyinde gerçekleştirilen çalışmada ise, öğrencilerin yazma eğilimlerinin daha üst sınıflarda öğrenim gören öğrencilerin lehine sonuçlandığı görülmüştür.

Araştırmaya yönelik bir diğer bulgu da, öğrencilerin öğrenim gördükleri okullar ile yazma tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığıdır. Öğrencilerin yazmaya yönelik tutumlarının okullara göre değişmediği bulgusu, yazma uygulamalarının okullara göre benzerlik gösterdiğine işaret etmektedir. Yine kullanılan ders kitaplarının hemen tüm okul türlerinde benzerlik göstermesi de öğrencilerin yazma tutumlarında anlamlı herhangi bir farklılığın gözlenmemesine yol açmıştır denilebilir. Ateş ve Akaydın

(2015) tarafından gerçekleştirilen çalışmada da öğrencilerin yazma kaygılarının okullara göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmacılar bu bulguyu, “farklı okullarda aynı seviyedeki öğrencilerin hemen hemen aynı kaygı durumuna sahip oldukları sonucu ile bağdaştırılabilir” olarak yorumlamışlardır. Bunun yanı sıra, kitap okumayı seven öğrencilerin yazma tutum puan ortalamalarının, kitap okumayı sevmeyen öğrencilere göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu sonuç, Baş ve Şahin (2012) tarafından gerçekleştirilen ilköğretim 6. 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin okuma tutumları ve yazma eğilimleri ile Türkçe dersindeki akademik başarıları arasındaki ilişkiye yönelik çalışmanın sonucuyla benzerlik göstermektedir. Nitekim bu çalışmada da öğrencilerinin okumaya ilişkin olumlu tutumları ile yazma eğilimleri arasında yüksek düzeyli pozitif bir ilişki olduğu saptanmıştır. Yine benzer şekilde Türk dili ve edebiyatı dersini seven, kitap okumak için vakit ayıran, boş zamanlarında yazı/şair yazma için vakit ayıran öğrencilerin yazma tutum toplam puan ortalamalarının diğerlerine göre daha yüksek olduğu sonucu elde edilmiştir. Çalışmaya yönelik bu sonuçlar, öğrencilerin daha çok okuyup yazdıkça, yazmaya vakit ayırdıkça tutum ve ilgilerinin de olumlu yönde geliştiğini göstermiştir. Lise öğrencilerinin yazma tutumlarına ilişkin farklı değişkenlere ve okul türlerine yönelik benzer araştırmalar gerçekleştirilebilir.

KAYNAKLAR

- Akaydın, Ş. ve Kurnaz, H. (2015). Lise öğrencilerine yönelik yazma tutum ölçeği: geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12 (32), 246-261.
- Aktaş, Ş. ve Gündüz, O. (2004). *Yazılı ve sözlü anlatım-kompozisyon sanatı*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Akyol, H. (2000). Yazı öğretimi. *Milli Eğitim*, S. 146, 37-48.
- Ateş, A. ve Akaydın, Ş. (2015). Ortaokul öğrencilerinin yazma kaygılarının incelenmesi: Malatya İli Örneği. *Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi*, 16, 24-38
- Arıcı, A. F. ve Ungan, S. (2008). İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin yazılı anlatım çalışmalarının bazı yönlerden değerlendirilmesi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20, 315-327.
- Bağcı, H. (2007). *Türkçe öğretmeni adaylarının yazılı anlatım derslerine yönelik tutumları ile yazma becerileri üzerine bir araştırma*. Yayımlanmamış doktora tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Baş, G. ve Şahin, C. (2012). İlköğretim öğrencilerinin okuma tutumları, yazma eğilimleri ile Türkçe dersindeki akademik başarıları arasındaki ilişki. *Turkish Studies*, 7(3), 555-572.
- Baş, G. ve Şahin, C. (2013). İlköğretim öğrencilerinin yazma eğilimlerinin farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Sakarya University Journal of Education*, 3(1), 32-42.
- Baştuğ, M. (2015). İlkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin yazma eğilimi, tutumu ve yazma tutukluğunun yazma başarısı üzerine etkisi, *Eğitim ve Bilim*, 40(180), 73-88.
- Erden, M. (1995). Öğretmen adaylarının öğretmenlik sertifikası derslerine yönelik tutumları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11, 99-104.
- Gökalg Alpaslan (2000). Derslikten günlük yaşama edebiyat eğitimi, *Türkbilig/Türkoloji Araştırmaları Dergisi* 1 (1), 185-202.
- Gökçe, B. (1988). *Toplumsal Bilimlerde Araştırma*. Ankara: Savaş Yayınları.
- Güneş, F. (2007). *Türkçe öğretimi ve zihinsel yapılandırma*. Ankara: Nobel Yayıncılık
- İşeri, K. (2010). İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin okuma tutumlarının incelenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7(2), 468-487.

- Karakoç Öztürk, B. (2012). İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin yazma kaygılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(2), 2012, Sayfa 59-72
- Karasar, N. (2009). Bilimsel Araştırma Yöntemi. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2018). Ortaöğretim Türk dili ve edebiyatı dersi (9,10, 11 ve 12. sınıflar) öğretim programı, Erişim adresi: <http://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=353> (10.12.2018)
- Oğuzkan, F. (1974). *Eğitim terimleri sözlüğü*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Özbay, M. (2007) Türkçe özel öğretim yöntemleri II (2.baskı), Ankara: Öncü Yayınevi.
- Sever, S. (2004). *Türkçe öğretimi ve tam öğrenme*, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Tavşancıl, E. (2006). Tutumların ölçülmesi ve SPSS ile veri analizi. Ankara: Nobel Yayınları.
- Temizkan M. (2008). Türkçe öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları üzerine bir araştırma. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(3), 461-486.
- Temizkan, M. ve Sallabaş, M. E. (2009). Öğretmen adaylarının okuma ve yazmaya yönelik tutumlarının karşılaştırılması. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(2), 155-176.
- Tüfekçioğlu, B. (2010). Yazma becerisinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Dil Dergisi*, 149, 30-45.
- Ünal, E. (2010a). An analysis of the writing dispositions of fourth and fifth grade elementary school pupils. *Education*, 131(2), 319-330.
- Yaman, H. (2014). Ortaokul öğrencilerinin genel kaygı düzeyleri, yazma kaygıları ve Türkçe dersine yönelik tutumları arasındaki ilişki. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*. 14(3), 1111-1122.